

Vit mugu ikki selja fólkaræðið fyri ein marknað

Royndirnar farnu árinu áttu at sagt føroyingum, hvat tað merkir ikki at hava fult ræði í egnum landi. Og fara vit inn í ES, missa vit allan avgerðarrætt. Løgtingið verður bara ein avgreiðsluskrivstova hjá ES

Eins og tað hevur verið gjørt aðrastaðni, so fer í Føroyum komandi árin at verða ferd ein miðvis propaganda fyri at fáa okkum at ganga við til ES-limaskap.

A odda fyri herferðini, fer *elitan* at standa. Og vit siggja longu nú eitt greitt mynstur. Tað eru – eins og í øðrum londum – vinnulivsmenn, sum standa á odda.

Hugburðurin hjá hesum monnum, er sera greiður: Teir halda *marknaðin* verða loysnina á øllum trupuleikum. Bara marknaðurin sleppur at virka púra frítt og uttan forðingar, fáa vit himmiríki á jørð.

Elitan í Føroyum setir spurningin um ES limaskap soleiðis upp, at tað sær út, sum um tað bara snýr seg um torsk, tons, toll og marknað.

Men tað er ein sera skeiv mynd. Og tí er týðningarmikið, at onnur fólk eisini luttaka í kjakinum.

Tað politiska verður burturtagt

Hetta var grundgevingin hjá Øssuri Winthereig fyrri, at hann mikukvæðið helt fyrilestur í Norðurlandahúsinum um ES.

Fyrilesturinn kallaðist »ES er ikki fólksins felagskapur«, og hann bygdur fyri ein stóran part á ta vitan, Øssur hevur fingið eftir at hava arbeitt innan donsku ES-mótstøðuna í eitt ár.

Talan var ikki um nakra objektiva lýsing av ES, men eina framlegu av kritiskum sjónarmiðum, sum Øssur heldur hava manglað í føroyska ES-kjakinum.

Toskur, tons og tollur
Hann visti til tað sonevnda »Bláa álitid«, sum ES-kjakið hevur snúð seg um í eina tíð.

– Øll kritisk sjónarmið eru kliniskt reinsað úr hesum álit, segði hann. Har verður til dømis ikki sagt eitt einasta orð um demokrati og ávirkan í ES. Og eg skilji væl hví: Teir sum hava gjørt álitid vita útmerkað væl, at fara vit inn í ES, fáa Føroyar onga sum helst ávirkan.

Øssur heldur ikki at tað ber til at tosa um ES, uttan at koma inn á tann politiska partin.

– Fara vit inn í ES fyrri at fáa betur marknaðaratgongd, so fara vit eisini inn í eina politiska skipan, sum tekur frá okkum allan politiskan avgerðarrætt. Tí hongur tað politiska saman við tí búskaparlíga.

Løgtingið eitt avgreiðslukontór

– ES-felagskapurin er afturlatin. Fundirnir í ES-ráðnum er afturlatin, og fjølmiðlarnir sleppa hvorki at siggja fundarskrá ella fundarsamtýkt. Og tað er púra burturvið at hugsa, at føroyingar kunnu fáa nakran lim í hetta ráð.

Øssur helt, at fara vit uppi, fara vit snøgt sagt onga ávirkan at fáa. Løgtingið verður eitt reint ES-avgreiðslukontór.

– Tað hevur verið nógv tosað um tað sonevnda »subsidiaritets-prinsippið« í ES farnu árinu. Orðið merkir, at avgerðirnar skulu takast so tætt við borgararnar sum gjørligt. Og tað hevur eydnast at fáa summi at halda, at tað er soleiðis, ES er uppbyggt – at tey lokalu økini sjálvi skulu sleppa at ráða yvir egnum viðurskiptum.

Men sambært Øssur er hetta so skeivt, sum tað kann vera.

– Tað er íerva – í Bruxelles – at tað endaliga valdið liggur. Tað er í erva at avgerð kann takast um, hvørt tey lokalu økini skulu fáa nakran myndugleika ella ikki. Tey lokalu økini hava ikki krav upp á nakað sum helst.

Norra fekk einki undantak

Og »lokal øki« merkir í hesum sambandi eisini heilt lond.

– Tað stendur í »Bláa álitinum«, at tá Noreg samráðdist um treytir fyri limaskapi, fingur teir ávísar sersømdir. M.a. at normenn kunnu fáa loyvi at nokta útlendingum at keypa seg inn á fiskikvotur.

– Men tað er er beinleiðis ósatt! Normenn fingur ávís undantøk – men tey skuldu

øll setast úr gildi eftir trimum ella fimni árum. Eftir ta tíð hevði norskt havøki blivið ES havøki, fóru normenn uppi. Og so hevði tað verið ES, sum fekk tað umsita.

Øssur Winthereig helt tað vera vitlest av føroyingum at vænta sær at fáa størri sømdir enn eitt stórt land sum Noreg.

Vit áttu at havt lært

– Eingin skuldi vitað betur enn føroyingar hvat tað er, at tingast við eina stóra makt við einum stórum embætisverki. Vit hava jú roynt tað í samráðingunum við danir farnu árinu, segði Øssur Winthereig.

Og hann helt eisini at vit áttu at havt lært hvat tað merkir, at missa valdið í

egnum landi.

– Í lötuni hava vit nakrar avtalur, sum skerja okkara avgerðarrætt. Fara vit inn í ES, missa vit hann allan sum hann er.

– Eg sigi ikki, at ES er ónt ella at tær avgerðir, har verða tiknar, altíð eru skeivar. Eg haldi tað bara vera so týðningarmikið, at vit sjálvi taka tær avgerðir, sum snúgva seg um okkara egnu viðurskipti.

Onnur eta eisini fisk

Og merkir hetta, at vit missa atgongdina til marknaðin í ES, so heldur Øssur Winthereig, at vit eisini kunnu liva við tí.

– Um prisurin fyri ein marknað er egin avgerðarrættur, so er hann ov hugur, segði hann.

– Tann politiski spurningurin verður burturtagt í tosinum um atgongd til ES-marknaðin. Tað ber ikki til. Mynd: Kalmar

Men hann helt ikki, at tað fór at endað so illa.

– Sum støðan er í dag, so fiska føroyingar meira fisk, enn vit orka at eta. Í ES er støðan tann øvuga: Tað er stórir tørvur á innfluttum fiski. Tí mugu vit kunnu fáa okkurt skilagott burturúr – uttan at geva politiskt vald frá okkum.

– Og fyri alt tað: Tað eru bara 6% av heimins fólki, sum býr í ES. Hini 94% eta eisini fisk...

S-S

McAfee Anti-Virus

McAfee VirusScan er sera lætt at nýta. VirusScan finnur og burturbeinur kend og nýggj telduvirus aðrenn tey gera um seg. VirusScan verður javnan endurnýggja og fæst til DOS, Windows og OS/2.

Vit senda um alt landið. Prisir frá kr. 487,- (v/mvg)

Adaptive Design, 690 Dyndarljörður, Tlf. 44872, Fax. 44873

Søkt verður eftir VIKARI

til Vágs skúla frá 1. november til jóla.

Starvið er 18 tímar um vikuna.

Vágs Skúlanevnd
v/ Jonhild Kjærbo
Vágur

VIT KEYPA SKINN

Eins og í fjør tekur MBM-Fóður í Kollafirði ímóti SALTAÐUM seyðaskinum.

MBM FÓÐUR

Kollafjørður
Bryggjan
tlf. 21.478